

MVO Beleid

Woord en Daad

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Visie/Missie Woord en Daad	3
Kernwaarden Woord en Daad	3
Waarom een MVO beleid?	3
Opzet van het beleid	3
MVO-beleid op het niveau van de missie	4
Het afleggen van rekenschap	4
Transparantie	4
Ethisch gedrag	4
MVO beleid in de organisatie en de programma's	5
Mensenrechten	5
Werknemers/arbeiderspraktijk	6
Milieu	7
Eerlijk zakendoen	7
Consumentenonderwerpen	8
Maatschappelijke betrokkenheid	8
Besluitvormingsprocessen en structuren	9
Implementatie in 2016-2020	10
Human Resource Management	10
Partners & Programma's	10
Resultaat Management & Leren	10
Office Management	10
Finance & Control	10

Inleiding

Visie/Missie Woord en Daad

Woord en Daad verbindt mensen over de hele wereld in hun strijd tegen armoede, vanuit Bijbels perspectief. We werken daarbij samen met partnerorganisaties in Afrika, Azië en Centraal- en Zuid-Amerika, de achterban in Nederland, maatschappelijke instellingen, overheden en bedrijven en andere sectoren. Samen met hen wil Woord en Daad een bijdrage leveren aan duurzame verandering in Nederland en wereldwijd.

In een gebroken wereld vol armoede en onrecht streeft Woord en Daad naar het zichtbaar maken van tekenen van Gods komend Koninkrijk. Daarin willen we iets laten zien van een wereld in wording zonder armoede en lijden. Vanuit dit Bijbelse toekomstperspectief mogen mensen nu al tot hun bestemming komen in de diepste zin van het Woord. Dit zien wij gebeuren als mensen verantwoordelijkheid nemen en dragen voor zichzelf en voor anderen, waardoor zij een waardig leven kunnen leiden.

Kernwaarden Woord en Daad

Uit onze missie, visie en strategie zijn vijf kernwaarden op te maken. Deze zijn leidend in onze keuzes op verschillende niveaus. De kernwaarden zijn bepalend voor ons beleid. Het gaat om:

- **Mede-verantwoordelijkheid** - verantwoordelijk voor jezelf, je naaste en de schepping
- **Mede-schepsel** - schepsel van God, gelijkwaardig én uniek
- **Mede-lijden** - dichtbij en naast mensen die lijden
- **Rentmeesterschap** - zorgvuldig omgaan met mensen, middelen en milieu
- **Wederzijdse afhankelijkheid** - onafhankelijk in keuzes, afhankelijk in samenwerking

Waarom een MVO beleid?

Voor Woord en Daad is Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen een integrale visie op een duurzaam management van de organisatie. Bij iedere beslissing maakt Woord en Daad een afweging tussen de verschillende maatschappelijke en economische effecten hiervan, daarbij houden we rekening met de belangen van diverse stakeholders.

Onze kernwaarden zijn nauw verbonden met MVO-principes. Vanuit onze christelijke identiteit ervaren wij een grote motivatie om zoveel mogelijk recht te doen aan de behoeften en belangen van onze stakeholders, zowel ver weg als dichtbij.

Voor het vormgeven van ons MVO beleid volgen we de ISO 26000 richtlijn. Binnen deze richtlijn wordt onderscheid gemaakt in MVO- principes en thema's. Door intern onderzoek is gepeild met welke van deze principes en thema's Woord en Daad de meeste raakvlakken heeft. Ook is gepeild hoe de ambitie voor de toekomst gekoppeld kan worden aan de MVO principes/thema's.

Opzet van het beleid

Het beleidsdocument start met een uiteenzetting van de missie van Woord en Daad op het gebied van MVO. Daarbij maken we duidelijk welke MVO principes het beste aansluiten bij de missie van Woord en Daad en waarop we willen focussen. Vervolgens wordt beschreven hoe Woord en Daad momenteel vorm geeft aan MVO aan de hand van de verschillende MVO thema's. Binnen die huidige praktijk is nog ruimte voor verbetering. Daarom maken we ook duidelijk hoe we in de toekomst verder vorm willen geven aan MVO. Ons beleid wordt concreet gemaakt door het formuleren van een aantal acties gekoppeld aan verschillende afdelingen van Woord en Daad.

MVO-beleid op het niveau van de missie

Binnen MVO wordt onderscheid gemaakt in een zevental principes:

1. Het afleggen van rekenschap;
2. transparantie;
3. ethisch gedrag;
4. respect voor stakeholder belangen;
5. respect voor de rechtsorde;
6. respect voor internationale gedragsnormen;
7. respect voor mensenrechten.

Van deze zeven principes sluiten drie aan op de huidige praktijk en de ambitie van Woord en Daad. Deze worden onderstaand toegelicht in de koppeling naar de missie en visie van Woord en Daad.

Het afleggen van rekenschap

Dit MVO basisprincipe houdt nauw verband met een aantal van de kernwaarden van Woord en Daad: rentmeesterschap en medeverantwoordelijkheid. Woord en Daad wil vanuit de schepping en de naaste zorgvuldig omgaan met mensen, middelen en milieu.

Het afleggen van rekenschap geeft Woord en Daad op de volgende wijze vorm:

- Woord en Daad belooft haar donateurs verantwoording af te leggen van de giften die ze ontvangt. Daar zijn de administratieve systemen op ingericht.
- Woord en Daad communiceert helder hoe zij dit geld besteedt en tot welke resultaten dit leidt
- Naar haar partners toe vindt Woord en Daad het belangrijk om helder te communiceren over afwegingen in de distributie van fondsen. Daarin hanteert Woord en Daad een duidelijk format voor het beoordelen van projectvoorstellen waarin Woord en Daad beargumenteert op welke gronden zij wel/niet fondsen toekent.
- Woord en Daad ondersteunt partners bij het afleggen van verantwoording naar hun doelgroep
- Binnen haar activiteiten heeft Woord en Daad oog voor een goede omgang met het milieu

Transparantie

Transparantie hangt voor een groot deel samen met het afleggen van rekenschap. Het is van belang om als organisatie te laten zien dat wij in de praktijk brengen wat wij uitdragen. Dit doet Woord en Daad door goed te communiceren over besluiten en de processen die daartoe geleid hebben.

Ethisch gedrag

In haar werk maakt Woord en Daad keer op keer ethische afwegingen. Uit onze kernwaarden komt heel duidelijk naar voren dat we goede zorg willen dragen voor onze partner organisaties en de uiteindelijke doelgroep. Hierbij vertrekken wij vanuit christelijke waarden die door Woord en Daad en het netwerk van partner organisaties gedeeld worden. Wij willen met het uitdragen van deze waarden als voorbeeld fungeren voor onze omgeving, zowel binnen als buiten Nederland

MVO beleid in de organisatie en de programma's

MVO beleid kent niet alleen principes (zie hoofdstuk visie), maar ook MVO thema's. Die thema's hebben meer betrekking op het concrete doen en laten in een bedrijf of organisatie. In dit hoofdstuk beschrijft Woord en Daad hoe zijn MVO aan de hand van die thema's praktiseert. Het gaat om de thema's:

1. Mensenrechten
2. Werknemers/arbeiderspraktijk
3. Milieu
4. Eerlijk zakendoen
5. Consumentenonderwerpen
6. Maatschappelijke betrokkenheid
7. Besluitvormingsprocessen en structuren

Het volgende is nog wel van belang. Woord en Daad werkt met partners. Dat zijn eigenstandige entiteiten met eigenstandig beleid. Woord en Daad toetst kwaliteit van partners met een OSA, organisational standards assessment. Woord en Daad neemt MVO voor partners in de OSA op. De scores binnen de OSA geven aan of een verbetertraject nodig is. Daarover maakt Woord en Daad in debriefing afspraken met haar partners. Deze afspraken komen bij de volgende OSA weer aan bod. Woord en Daad voert twee keer per vijf jaar een OSA uit.

Mensenrechten

Woord en Daad zet zich in om het schenden van mensenrechten op diverse gebieden tegen te gaan. Onderwijs is het grootste programma van Woord en Daad. Daarom geeft Woord en Daad bijzonder aandacht aan de rechten van het kind. Daarnaast wil Woord en Daad samen met de partnerorganisaties voorkomen dat er binnen de projecten mensenrechten worden geschonden. Het is het voornemen dat uiterlijk 2017 in de OSA op te nemen.

Kinderbescherming

Op het niveau van Woord en Daad is er een beleid voor kindbescherming. In dit beleid is onder andere een 'code of conduct' opgenomen die medewerkers of anderen die onder de paraplu van Woord en Daad programma's bezoeken, ondertekenen. Ook bevat het beleid een richtlijn voor het ontwikkelen van een kindbeschermingsbeleid op het niveau van partner organisatie. Aangezien Woord en Daad zelf geen projecten implementeert ligt de hoofdverantwoordelijkheid op dit gebied bij de partners. Bij het selecteren van die partners heeft Woord en Daad bijzondere aandacht voor kindbescherming. Dit onderwerp is opgenomen in een beoordelingsinstrument voor organisatorische standaarden, de OSA (organizational standards assessment). De partnerorganisaties van Woord en Daad zetten zich ook in voor kindbescherming. Het merendeel van de partners heeft ook een speciaal beleid voor kindbescherming. In de opzet van dat beleid zijn ze ondersteund door Woord en Daad. Meerdere partners hebben projecten opgezet op het gebied van kindbescherming. De aanwezigheid en kwaliteit van dit beleid toetsen we in de OSA.

Corruptie

In de landen waar de partnerorganisaties actief zijn is corruptie een blijvend punt van aandacht. Ook op het niveau van Woord en Daad is het belangrijk om aandacht te hebben voor de dreiging van corruptie. Om deze redenen is er een anti-corruptiebeleid opgesteld. Dit beleid biedt zowel partners als medewerkers van Woord en Daad een richtlijn in het omgaan met corruptie. Medewerkers, comités, regio-ondernemers en partners zijn gehouden aan een integer financieel beleid. Hierin zijn afspraken vastgelegd over belangenverstrengeling, machtsmisbruik en afpersing, fraude en verduistering, omkoping, vriendjespolitiek en het aannemen van geschenken.

Twee keer per jaar vindt er bij Woord en Daad een audit plaats die een check doet op het systeem van interne controle en preventie van fraude (zowel intern als in relatie tot partner organisaties). Woord en Daad vraagt partners hun uitgaven te verantwoorden door het sturen van voortgangs- en financiële rapportages. In het beoordelingsinstrument voor organisatorische standaarden (OSA) worden diverse vormen van management meegenomen, waaronder financieel management. Woord en Daad voert ook audits uit bij partner organisaties. Deze audits kunnen zich richten op financieel management, interne organisatie en PMEL (Planning, Monitoring, Evaluatie en Leren).

Woord en Daad traint personeel, dat budgetbevoegdheid heeft, om corruptie te herkennen en tegen te gaan. Voor personeel dat direct samenwerkt met de partners en regelmatig reist is er binnen de veiligheidstraining aandacht voor corruptie.

Klachtenprocedure partners

Partner organisaties kunnen klachten indienen bij Woord en Daad. Een partnerorganisatie, netwerkpartner of samenwerkingsorganisatie kan op twee manieren niet tevreden zijn met de handelswijze van de stichting nl:

- t.a.v. het afwijzen van een aanvraag voor financiële steun
- t.a.v. de wijze waarop de organisatie gestalte geeft aan de uitvoering van het beleid en de samenwerkingsovereenkomst.

Voor het afhandelen van deze klachten is een klachtenprocedure beschikbaar.

Klachtenprocedure achterban

Woord en Daad biedt haar achterban ook de mogelijkheid om klachten in te dienen en opmerkingen of tips door te geven. Die kunnen ingediend worden via een formulier op de website of telefonisch. Voor het afhandelen van deze klachten bestaat ook een procedure.

Werknemers/arbeiderspraktijk

Arbeidsomstandigheden

Woord en Daad moedigt haar partner organisaties aan om voldoende aandacht te hebben voor de arbeidsomstandigheden van de doelgroep. Binnen het TVET/JBS (Technical and Vocational Education and Training/ Job and Business Services) is er met dat doel door Woord en Daad een fair labour scorecard ontwikkeld die in gebruik is genomen door partnerorganisaties. Door het afnemen van deze scorecard verkrijgen partners en Woord en Daad inzicht in diverse aspecten van arbeidsomstandigheden zoals het salaris, kinderarbeid of gedwongen arbeid. Dit is voor partners een belangrijk hulpmiddel om een check te doen op de arbeidsomstandigheden binnen de bedrijven waar de leerlingen geplaatst worden.

Inclinvest, de investeringstak van Woord en Daad is gestart met het ontwikkelen van een code of conduct die verplicht gesteld zal worden bij investeringspartners. Binnen die code of conduct is aandacht voor onder andere de volgende zaken: uitbuiting, kinderarbeid, eerlijke handel en concurrentie en zorg voor de omgeving.

Een gezondheids- en veiligheidsbeleid op het niveau van de partners

Woord en Daad wil mogelijke risico's in de arbeidsomstandigheden van partners op het gebied van gezondheid en veiligheid beter inzichtelijk maken. Dit doet Woord en Daad door het gesprek over arbeidsomstandigheden onderdeel uit te laten maken van de OSA (Organizational Standards Assessment).

Kansen om vaardigheden te ontwikkelen

Woord en Daad stelt iedere medewerker in de gelegenheid gesteld om een POP (persoonlijk ontwikkelingsplan) in te dienen. Ook is er een beleid geformuleerd voor het vormgeven van een strategisch opleidingsplan. Momenteel wordt het opleidingsbeleid herschreven.

Veiligheidsbeleid reizen

Er is binnen Woord en Daad veel aandacht voor veilig reizen. Om veilig reizen zoveel mogelijk te verzekeren is een veiligheidsbeleid opgesteld als ook een veiligheidshandboek. Daarnaast ontvangen medewerkers een veiligheidstraining en worden ze eens in de twee jaar medisch gekeurd.

Vertrouwenspersonen

Als een medewerker moeite heeft met zaken binnen de organisatie maar deze het liefst niet met de direct leidinggevende bespreekt, dan kan hij of zij een beroep doen op een vertrouwenspersoon. Wat met deze personen besproken wordt is vertrouwelijk.

Milieu

Duurzaam inkopen

Op het gebied van duurzaam inkopen is er binnen Woord en Daad de volgende praktijk:

- 80% van de kantoorartikelen is voorzien van een keurmerk
- De toners van printers zijn afbreekbaar en recyclebaar
- Schoonmaakartikelen zijn biologisch afbreekbaar
- Oude laptops worden zoveel mogelijk doorverkocht
- Besparing op papier gebruik, hierop is de afgelopen jaren al 90% bespaard

De huidige aanpak op het gebied van duurzaam inkopen wordt verankerd in het inkoopbeleid en de leveranciersbeoordeling.

Huisvesting

Het kantoor van Woord en Daad is klimaat neutraal.

Vluchten

Woord en Daad past voor alle vluchten voor dienstreizen CO2 compensatie toe.

Eerlijk zakendoen

Financiële verslaggeving

Woord en Daad combineert haar financiële jaarverslaggeving met verslaggeving over haar prestaties op het gebied van MVO. Daarin gebruikt Woord en Daad indicatoren over milieu- en personeelsaangelegenheden en de naleving van gedragscodes. De verslaggeving is conform Richtlijn 400 Jaarverslag en Richtlijn 920 Handreiking voor Maatschappelijke Verslaggeving van de Raad voor de Jaarverslaggeving.

Verantwoord vermogensbeheer

Doordat aanvaarde projecten meestal in termijnen betaald worden en het opstarten van nieuwe projecten tijd vergt, zijn er tijdelijke liquiditeiten aanwezig. Deze worden risicoloos belegd op spaarrekeningen met een goede rente zonder opnamebeperkingen. Woord en Daad volgt VFI Handreiking Verantwoord Vermogensbeheer fondsenwervende instellingen. De overtollige liquiditeiten worden belegd bij de huisbankier (Rabobank). De Rabobank heeft beleid ontwikkeld op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen en duurzaam beleggen/investeren. De

niet-financiële criteria die genoemd worden in de handreiking worden ingevuld via het beleid dat de Rabobank ontwikkeld heeft. Sinds 2009 heeft Woord en Daad in het kader van de doelstelling participaties aangekocht in het Oikocredit Nederland Fonds.

Inkoopbeleid

Woord en Daad heeft richtlijnen opgesteld voor het inkopen van producten of diensten. Dit betreft bijvoorbeeld de inkoop van automatiseringsdiensten, consultancydiensten of bankdiensten. Woord en Daad heeft aandacht voor de duurzaamheidsdoelstellingen van de bank waarmee zij zaken doet. Enige tijd geleden zijn deze doelstellingen nog eens vergeleken met die van andere banken en is er een gesprek met de bank gevoerd over de duurzaamheidsdoelstellingen. In het aankopen van diensten is er aandacht voor eerlijke mededinging. Bijvoorbeeld bij het inhuren van consultants worden meerdere voorstellen vergeleken.

Accommodatie in buitenland

Woord en Daad heeft een beleid over het reizen en verblijven in buitenland. We streven ernaar niet onnodig veel uit te geven aan accommodatie, we houden een maximum aan van €50 per nacht. Hierop worden alleen uitzonderingen gemaakt als het niet mogelijk blijkt om voor deze prijs een redelijk verblijf te vinden.

Consumentenonderwerpen

Bewustwording

Woord en Daad informeert haar achterban graag zo goed mogelijk over het werk dat in samenwerking met partnerorganisaties plaatsvindt. Ook wil Woord en Daad diezelfde achterban op een goede manier betrekken bij het werk en hen ook laten zien hoe zij een positieve invloed kunnen hebben op wereldwijde onrechtvaardigheid. Binnen Woord en Daad heeft de afdeling bewustwording zich tot doel gesteld om de achterban aan het denken zetten over (de oorzaken en gevolgen van) armoede in de wereld en de manier waarop zij die in hun leefgedrag positief kunnen beïnvloeden. Onderwerpen die bijvoorbeeld aan de orde komen zijn eerlijke handel en duurzame consumptie. Het doel is om de achterban ook daadwerkelijk in beweging te brengen om in hun leefgedrag een positieve ontwikkeling door te maken. Dit gebeurt door het ondernemen van diverse activiteiten onder diverse doelgroepen zoals jongeren, vrouwen groep of de comités.

Maatschappelijke betrokkenheid

Het betrekken van de allerarmsten

Uit onderzoek dat Woord en Daad gezamenlijk met een aantal universiteiten ondernam naar het bereiken van de allerarmsten, is gebleken dat wij deze doelgroep slechts in beperkte mate bereiken. De conclusie was dat slechts één van de partners erin leek te slagen om de allerarmsten te selecteren voor de projecten. Woord en Daad trok zich dat aan. Naar aanleiding van deze bevindingen is vervolgens besloten om binnen de strategische meerjarenplannen voor de periode 2016-2020 partners te vragen om de selectieprocedure voor hun doelgroepen te beschrijven. Dit zal meegenomen worden in de beoordeling van de plannen en zal op basis van de te ontwikkelen methoden onderdeel zijn van de OSA.

Het raadplegen van en terugkoppelen naar de doelgroep

Bij onze partner organisaties is er nog niet altijd voldoende aandacht voor het op een goede manier betrekken van de doelgroep bij de planning van projecten. Hiermee lopen de partners het risico om niet voldoende aan de vraag van de doelgroep te voldoen in de opzet van projecten. Daarnaast worden resultaten vaak nog te beperkt teruggekoppeld naar de doelgroep. Woord en Daad adviseert partners op het gebied van downward accountability en ontwikkelt hiervoor ook een aantal tools.

Downward accountability maakt al onderdeel uit van de OCA (Organisational Capacity Assessment)

die gebruikt wordt voor de beoordeling van nieuwe partners. Het gaat ook onderdeel uitmaken van de OSA (Organizational Standards Assessment) die gebruikt wordt voor de huidige partners.

Innovatieve en duurzame technologische oplossingen

Binnen de programma's wordt nog niet altijd voldoende gekeken naar de rol die technologie kan vervullen in het oplossen van maatschappelijke- of milieuproblemen. Woord en Daad zoekt naar mogelijkheden om dit in haar organisatievernieuwing een plek te geven. Via de OSA zal Woord en Daad haar partners ook op dit onderwerp bevragen en hen hierop scoren.

Verstoring van de natuurlijke omgeving

Verstoring van de natuurlijke omgeving is onderdeel van de toetsing van programma's, bij beoordeling van projecten wordt gekeken naar effecten op natuurlijke omgeving

Besluitvormingsprocessen en structuren

Het opbouwen van effectieve prikkels om prestaties op het gebied van MVO te belonen

Hoewel er binnen Woord en Daad toenemend aandacht gegeven wordt aan het toepassen van MVO binnen de organisatie zouden er op dit gebied meer prikkels ingebouwd moeten worden waardoor werknemers zich ook gemotiveerd zullen weten om hieraan een bijdrage te leveren. Wij werken aan het inbouwen van de volgende prikkels:

- Carpoolen en reizen met OV financieel aantrekkelijker maken
- Besparingen op het gebied van water- en energiegebruik

Het effectief monitoren van de effecten van MVO besluiten en hierover rekenschap afleggen

Prestaties op het gebied van MVO worden tot nu toe niet gedocumenteerd of gemonitord. Met het documenteren van dit beleid is een daarmee een start gemaakt. In het volgende hoofdstuk zijn een de doelstellingen gekoppeld aan verschillende afdelingen van Woord en Daad. Eens in het jaar wordt bekeken in hoeverre de doelstellingen uit die actieplannen behaald zijn. De doelstellingen en uitwerking hiervan zullen ook in het jaarverslag benoemd worden.

Implementatie in 2016-2020

Human Resource Management

- Jaarlijks wordt gecheckt welke medewerkers de code of conduct voor kindbescherming nog zouden moeten ondertekenen
- Eens in de twee jaar wordt een veiligheidstraining georganiseerd voor collega's die regelmatig reizen. Deze wordt nieuwe medewerkers ook aangeboden
- Het opleidingsbeleid wordt herschreven (2016)

Partners & Programma's

- Binnen alle programma's is er toenemend aandacht voor de rol die technologie kan vervullen in het oplossen van maatschappelijke – of milieuproblemen. Daarbij wordt aansluiting gezocht bij duurzame oplossingen op lokaal niveau. (OSA vanaf 2018) Het krijgt ook een plek in de organisatievernieuwing (2016-2017)

TVET

- De fair labour scorecard wordt in gebruik genomen door alle partners met een TVET/JBS programma (2016)

Incluvest

- Er wordt een code of conduct ontwikkeld die verplicht gesteld zal worden voor investeringspartners. Hierbinnen is onder andere aandacht voor kinderarbeid, uitbuiting, eerlijke handel, concurrentie en zorg voor de omgeving (2016)

Resultaat Management & Leren

- Er worden tools ontwikkeld om partners te ondersteunen bij het vormgeven aan downward accountability (2017)

In de tool voor de OSA worden de volgende zaken verwerkt:

- Aandacht voor kindbescherming op het niveau van de partners (2016)
- Mogelijke (gezondheids) risico's binnen de arbeidsomstandigheden van partners (2016)
- Downward accountability, 2018)
- Innovatie en duurzame oplossingen (2018)
- Methoden om allerarmsten bij interventies te betrekken (2018)
- Beleid op het gebied van kindbescherming (2016)

Office Management

- Maatregelen op het gebied van duurzaam inkopen worden verwerkt in het inkoopbeleid en de leveranciersbeoordeling

Finance & Control

- Collega's van de afdeling finance en control met budget bevoegdheid volgen een anti-corruptie training